

Fundacja Polsko-Niemieckie
POJEDNANIE
Stiftung Polnisch-Deutsche
AUSSÖHNUNG

PROGRAM WYPŁAT ZAPOMÓG SPECJALNYCH

Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie”

OSOBY UPRAWNIONE

O przyznanie jednorazowego zasiłku w wysokości 700 zł mogą występować wyłącznie:

- osoby nie objęte dotąd żadną z form pomocy wypłacanej za pośrednictwem FPNP - po dołączeniu do wniosku dokumentów potwierdzających doznane prześladowania, które znajdują się w **ciężkiej sytuacji zdrowotnej** (np. choroba nowotworowa, udar, choroba Parkinsona, choroba Alzheimera) albo **losowej** (kradzież, pożar, klęska żywiołowa) i **jednocześnie** których dochody nie przekraczają kwoty **1000 PLN netto** na osobę w przypadku małżeństw lub **1200 PLN netto** w przypadku osób samotnych

<p>UWAGA! Z programu nie mogą korzystać osoby, które otrzymały już świadczenie finansowe z „Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie”</p>

Wnioski można składać w trybie ciągłym, do momentu wyczerpania środków przeznaczonych na realizację programu.

WYMAGANE DOKUMENTY:

- wniosek na odpowiednim formularzu,
- kserokopia dowodu osobistego,
- dokumenty potwierdzające doznane represje nazistowskie,
- aktualna informacja (nie starsza niż 6 mies.) o **dochodach własnych** i – jeśli dotyczy – **współmałżonka** np. odcinek ostatniej renty, emerytury, zaświadczenie ZUS/KRUS, wyciąg z konta bankowego z wysokością emerytury/renty),

w przypadku złego stanu zdrowia:

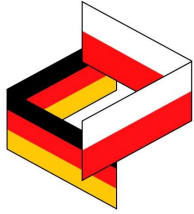
- dokumenty stanowiące podstawę ustalenia złego stanu zdrowia (nie starsze niż 6 miesięcy) np.: aktualne zaświadczenie lekarskie, karta wypisowa ze szpitala oraz paragony, faktury imienne poświadczające wydatki poniesione na leczenie specjalistyczne,

lub w przypadku zdarzenia losowego:

- dokumenty potwierdzające zaistnienie w ostatnim czasie zdarzenia losowego uzasadniającego konieczność udzielenia pomocy finansowej (zaświadczenie z Policji, Straży Pożarnej, Urzędu Gminy o stratach poniesionych wskutek klęski żywiołowej, etc.).

Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie”, ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa
Tel. 0 22 629 73 35 , 695 99 61 czynny w godz. 8.15.-16.15

www.fnpn.pl, e-mail: informacja@fnpn.pl

Fundacja Polsko-Niemieckie
POJEDNANIE
Stiftung Polnisch-Deutsche
AUSSÖHNUNG

PROGRAM WYPŁAT ZAPOMÓG SPECJALNYCH

Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie”

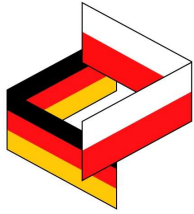
KATEGORIE OSÓB UPRAWNIONYCH

Wniosek mogą składać osoby nie objęte dotąd żadną z form pomocy wypłacanej za pośrednictwem FPNP, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i które:

1. mieszczą się w kategoriach osób, które były uprawnione do uzyskania świadczenia ze środków niemieckich i austriackich z lat 2001-2006, ale dokumenty potwierdzające represje uzyskały lub przesłały do FPNP w terminie uniemożliwiającym jego uzyskanie,
2. były skierowane przez niemieckie urzędy pracy (Arbeitsamt) do pracy przymusowej w obrębie terytorium II RP (w granicach z 31.08.1939 roku) na odległość co najmniej 100 km od miejsca zamieszkania, wiążącej się z zakazem opuszczania miejscowości pracy,
3. były skierowane do pracy przymusowej na mocy zarządzenia gubernatora GG z 1.12.1940 roku i 22.04.1942 roku,
4. w wyniku bezpośrednich prześladowań nazistowskich doznały trwałej utraty zdrowia powodującej niezdolność do pracy w okresie powojennym lub straciły wzrok w wyniku eksplozji niewypałów lub niewybuchów pozostałych po wojnie 1939-1945 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej(I i II stopień niepełnosprawności),
5. jako dzieci do lat 16-tu, w wyniku represji nazistowskich straciły jedno z rodziców lub opiekunów (śmierć w obozie, więzieniu, w trakcie robót przymusowych),
6. jako dzieci ofiar eksperymentów pseudomedycznych, których problemy zdrowotne, będące skutkiem eksperymentów pseudomedycznych przeprowadzanych na rodzicach, uniemożliwiły lub ograniczyły im samodzielne życie i podjęcie pracy,
7. na skutek eksplozji (bomb, min itp.) straciły wzrok w latach 1939-1945, co spowodowało ich całkowitą niezdolność do pracy w okresie powojennym (I stopień niepełnosprawności).

*Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie”, ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa
Tel. 0 22 629 73 35 , 695 99 61 czynny w godz. 8.15.-16.15*

www.fnpn.pl, e-mail: informacja@fnpn.pl

Fundacja Polsko-Niemieckie
POJEDNANIE
Stiftung Polnisch-Deutsche
AUSSÖHNUNG

**Wykaz dokumentów potwierdzających represje nazistowskie dla osób,
które nie są beneficjentami FPNP
uznawanych przy ocenie wniosku o przyznanie pomocy w ramach
„Programu wypłat zapomóg specjalnych”**

1. Z przedstawionych dokumentów powinien wynikać charakter represji, miejsce i czas wykonywania pracy niewolniczej lub przymusowej.
2. Dowodami prześladowań mogą być dokumenty wystawione przez:
  - a) polskie i zagraniczne archiwa i instytucje państwowe;
  - b) Biuro Poszukiwań Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Arolsen, agendy międzynarodowego lub krajowego Czerwonego Krzyża;
  - c) Instytut Pamięci Narodowej;
  - d) zakłady karne na podstawie ksiąg więźniów z okresu okupacji (od 1.09.1939 r. do 8.05.1945 r.);
  - e) państwowe muzea właściwych obozów koncentracyjnych;
  - f) władze niemieckie w czasie II wojny światowej (Arbeitskarte, Arbeitsbuch, Werksausweis, Lagerausweis, Dienstaussweis, Versicherungskarte, Quittungskarte, Dienstzeugnis itp.);
  - g) władze alianckie w czasie wojny i po jej zakończeniu;
  - h) polskie i zagraniczne organizacje społeczne przed 1971 r.;
  - i) władze niemieckie, niemieckich pracodawców, którzy korzystali z niewolniczej i przymusowej pracy obywateli polskich, bądź ich prawnych następców oraz inne instytucje dysponujące dokumentacją dotyczącą robotników przymusowych;
3. Dowodami prześladowań są także:
  - a) wyroki wydawane przez Sądy Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zaliczające okres pracy przymusowej do świadczeń emerytalno-rentowych;
  - b) dokumenty osobowe sprzed 1971 r. (karta osobowa, ankieta personalna, życiorys lub tym podobne), jeśli wynika z nich miejsce i czas trwania represji (pracy przymusowej);
  - c) korespondencja zawierająca pieczętki poczty niemieckiej z okresu i miejsca represji;
  - d) świadectwa pracy (zaświadczenia o zatrudnieniu w okresie wojny) jeśli zostały wystawione w oparciu o dokumenty archiwalne:
    - wymóg podania podstawy wystawienia nie dotyczy świadectw pracy wystawionych przez zakłady niemieckie lub przez ich prawnych następców (dotyczy zakładów pracy objętych w czasie II wojny światowej obligatoryjnym zarządzeniem niemieckim) oraz w przypadku przedstawienia przez wnioskodawcę innych dokumentów potwierdzających jego pracę lub pobyt w miejscu represji (np. zdjęcia, korespondencja, dokumenty meldunkowe, zaświadczenia lub ankieta PUR, karta lub ankieta osobowa);

- oświadczenia następców prawnych pracodawców (z wyjątkiem współmałżonków i dzieci), mogą być uznane, jeśli zostały potwierdzone dokumentami lub przez właściwe władze administracyjne (w przypadkach wątpliwych powinien zostać uprawdopodobniony a w razie potrzeby udokumentowany związek ze sprawą);
- e) oświadczenia, co najmniej dwóch świadków, którzy przedstawili dokumenty (wymienione wyżej), potwierdzające ich udział w zdarzeniach, o których świadczą.
4. Dowodami prześladowań są również dokumenty ITS z Arolsen, PCK, dokumenty osobowe i tym podobne, w których informacje dotyczące prześladowań pochodzą z wyjaśnień składanych przez samych zainteresowanych przed rokiem 1971.
  5. Dokument pracy Arbeitsbuch (wzór z 1935 r.), przy braku wpisu o narodowości stanowi podstawę do uznania jego właściciela za robotnika przymusowego, jeżeli z dołączonej ankiety do dowodu osobistego nie wynika fakt przyjęcia niemieckiej listy narodowościowej.
  6. Dzieci do lat 16, którym w wyniku represji nazistowskich zabito jednego z rodziców mogą udokumentować powyższy fakt przedstawiając akt zgonu rodzica i dokumenty z epoki potwierdzające represje lub zaświadczenie wystawione przez instytucje i archiwa wymienione w punkcie 2.
  7. Osoby skierowane przez niemieckie urzędy pracy (Arbeitsamt) do stałej pracy przymusowej na rzecz III Rzeszy, w obrębie terytorium II RP (w granicach z 31.08.1939 r.) na odległość co najmniej 100 km od miejsca zamieszkania, zatrudnione w przemyśle - w przypadku braku własnych dokumentów potwierdzających pracę przymusową i miejsce jej wykonywania mogą udokumentować represje przedstawiając oświadczenia dwóch świadków zatrudnionych w tym samym zakładzie pod zarządem niemieckim i posiadających własne dokumenty (wymienione w pkt. 2 i 3) potwierdzające represje.
  8. Osoby skierowane przez niemieckie urzędy pracy (Arbeitsamt) do stałej pracy przymusowej na rzecz III Rzeszy, w obrębie terytorium II RP (w granicach z 31.08.1939 r.) na odległość co najmniej 100 km od miejsca zamieszkania zatrudnione w rolnictwie, rzemiośle lub usługach w przypadku braku własnych dokumentów potwierdzających pracę przymusową mogą przedstawić oświadczenia dwóch świadków, którzy posiadają własne dokumenty potwierdzające udział w zdarzeniach o których świadczą oraz zaświadczenie o istnieniu niemieckiego zakładu pracy/gospodarstwa wystawione w oparciu o dokumenty archiwalne.
  9. Osoby skierowane do pracy przymusowej na mocy zarządzenia gubernatora GG z 1.12.1940 roku i 22.04.1942 roku; w przypadku braku własnych dokumentów potwierdzających pracę mogą przedstawić oświadczenia dwóch świadków, którzy posiadają własne dokumenty potwierdzające pracę w tym samym miejscu i czasie.
  10. Właściwymi dowodami represji nie są zaświadczenia wtórne, tj. wydane w oparciu o dokumenty znajdujące się w posiadaniu innego urzędu oraz zaświadczenia wystawiane na podstawie zeznań świadków i własnych oświadczeń.
  11. Oświadczenie świadka może nie zostać uznane, gdy dotyczy faktów, które miały miejsce kiedy składający oświadczenie był osobą małoletnią i faktów, które potwierdza, nie można uznać za wiarygodne.
  12. Niewystarczające są dokumenty potwierdzające: wysiedlenie, przesiedlenie, pracę w miejscu lub pobliżu miejsca zamieszkania, pracę sezonową lub dorywczą, pracę wykonywaną po wyzwoleniu miejsca, w którym przebywał wnioskodawca, prace przy kopaniu okopów oraz dokumenty potwierdzające pracę jeśli:

- a) warunki pracy w sposób znaczący odbiegały od sytuacji robotnika przymusowego;¹
  - b) gdy praca była wykonywana przez osoby posiadające niemiecką grupę narodowościową lub osoby przeznaczone do zniemczenia;
  - c) gdy zatrudnienie nastąpiło w oparciu o podpisaną przez rodzica umowę o nauce zawodu, bądź umowę o pracę;
  - d) w przypadku służby w niemieckich siłach zbrojnych, w Organisation Todt (OT), Nationalsozialistische Kraftfahrkorps (NSKK), Nationalsozialistische Fliegerkorps (NSFK) lub innych niemieckich organizacjach paramilitarnych.
13. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę sprzecznych dowodów represji, w pierwszej kolejności zostaną uwzględnione dokumenty wnioskodawcy z okresu represji oraz zaświadczenia wydane na podstawie zasobów archiwalnych.
14. Osoby, które doznały całkowitej utraty wzroku w wyniku eksplozji niewypałów lub niewybuchów pozostałych po wojnie 1939-1945 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej powinny przedstawić:
1. orzeczenie o uznaniu wnioskodawcy za inwalidę I lub II grupy w związku z utratą wzroku lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy w związku z utratą wzroku,
  2. zaświadczenie o utracie wzroku przez wnioskodawcę z powodu urazu wystawione przez lekarza okulistę,
  3. dowody poświadczające okoliczności i skutki wypadku, który spowodował utratę wzroku w tym dokumentację medyczną
- lub
- potwierdzenie o przyznaniu renty socjalnej zgodnie z Ustawą z dnia 16 listopada 2006 roku o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz.U. Nr. 249 Poz. 1824).
15. Osoby, które w wyniku bezpośrednich prześladowań nazistowskich doznały trwałej utraty zdrowia powodującej całkowitą niezdolność do pracy w okresie powojennym powinny przedstawić:
1. dowody poświadczające okoliczności i skutki wypadku, który spowodował trwałą utratę zdrowia powodującą całkowitą niezdolność do pracy w okresie powojennym,
  2. orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy po zakończeniu wojny.

---

¹ Funkcje kierownicze, praca na stanowiskach przewidzianych dla Niemców, posiadanie Familienbuchu, własności prywatnej, uczęszczanie dzieci do szkół niemieckich, możliwość rozwiązania umowy pracy, zarobki rażąco odbiegające od płacy robotnika przymusowego, możliwość swobodnego przekraczania granicy itp.